

Komputaciono modelovanje prepoznavanja reči u zadatku auditivne leksičke odluke

Filip Nenadić¹

¹ Departman za psihologiju, Fakultet za medije i komunikacije, Univerzitet Singidunum, Srbija

Decenije istraživanja su jasno pokazale da je proces razumevanja govora veoma kompleksan, čak i kada su u pitanju izolovane reči. Razvijeni su brojni modeli koji objašnjavaju ovaj proces, a pojedini imaju i svoje kompjuterske implementacije, što omogućava znatno preciznije i direktnije proveravanje pretpostavki datih modela. Govoriću o svojim iskustvima u primeni tri ovakva komputaciona modela za simuliranje podataka iz obimne studije auditivne leksičke odluke (Massive Auditory Lexical Decision). U pitanju su TRACE model primenom jTRACE-a i TISK-a, DIANA i pristup diskriminativnog leksikona. Sprovedene simulacije nam govore o tome šta je potrebno da bi se simulirao proces prepoznavanja izolovanih reči u zadatku leksičke odluke, ali i o prednostima i manama postojećih modela. Glavne zamerke koje se mogu uputiti različitim modelima tiču se svih važnih aspekata procesa: veličine i sadržaja skladišta modela (tj. „mentalnog leksikona“), mogućnosti modela da koriste informacija iz akustičkog signala koje su dostupne slušaocima, procesa aktivacije takmaca u toku prikupljanja informacija iz nadolazećeg signala, ali i, ključno, postupka donošenja odluke da li nadolazeći signal predstavlja postojeću reč ili ne. Pored toga, osvrnuću se na preporuke za dalji razvoj komputacionih modela razumevanja reči i na pitanje položaja komputacionih modela između empirijskih podataka i teorije. U tom kontekstu ću pominjati nove modele (npr. EARSHOT, LDL-AURIS) i nove nalaze (npr. efekat semantičkih karakteristika reči na brzinu i tačnost prepoznavanja reči u zadatku auditivne leksičke odluke).